

14. 11. 80
 מט.ס. 430 (481)
 131

עלון כפר מנחם

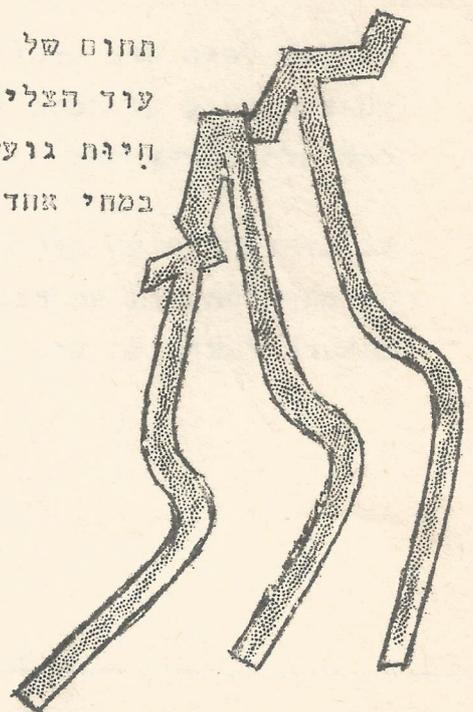
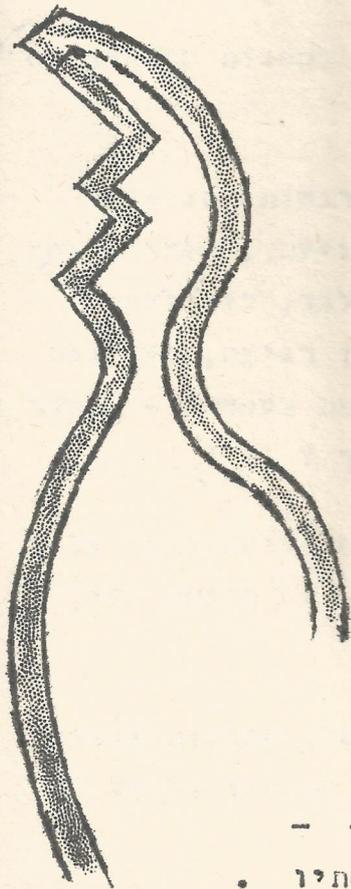
בהדרגה עיין

שבריר של זמן , כאיבחת התער
 ועיקול של דרך המקמק -
 מה רבו השבילים המוליכים אל הצער
 בהרף-עין של ברק .

תחום של כלום , כנימי מיתר ;
 עוד הצליל נישא - וכבר פקע .
 תיזת גועשת - וכבר לשון עבר ;
 במחי אחד אל מחוז הדממה .

שבריר של עת , כניד עפעף
 וחמוק של אֶרֶץ עקלקל - - -
 שרועה עצבות על שכת של סתיו .
 מלך ימינו מנחתו נשל .

ש ל ו ם ט מ י ד (נ ג ב ה)

אנחנו כאן כולנו יחד עם בת-שבע ומשה ואורי וחגי וכל המשפחה בשביל להיפרד מג'וקי . עוד צריך לדבר איתך - אבל אתה לא שומע ולא תשמע יותר . אנחנו נשארים - כמו שזה תמיד עם מתים - עם המון רגשות וכאב נורא .

צביקה, ג'וקי, הג'וק, ציקי - כל אחד משתמש בשם הנוח לו - החליט לא להיות איתנו יותר . העמדה מהיום לא מוארת, אין מוזיקה מציפה את כל הגינה והשכונה . ציקי לא שורק ללכסי, ודמותו השרירית והדרוכה לא בדרכה לשום פעילות, לסידורים, לפרדס או לארגון מסיבה .

לדבר איתך ? אליך ? אבל אתה איננו . למי אחרת להפנות את הדברים ? אי-אפשר לקלוט את זה .

שנים של לבטים והתחבטויות, עוצמה אדירה של סערת רגשות, אנרגיה דוחפת של פעלתנות ויצירה שאיננה ניתנת להרגעה ורגיעה . זהו ג'וקי, צביקה אסף בחתימותיו בתמונות . עם הכל להתמודד לבד, בלי לבקש עזרה - לפעמים התפרצויות זעם ותוקפנות ולאחריהן רגיעה, פעלתנות ויצירה שקטה . הפרויקט האחרון - הסטודיו כתוספת לעמדה - גמור ; חסרות רק המדרגות החיצוניות . האמנם זה סוף הדרך ?

ההחלטה לשים סוף סופי לכל אלה משאירה אותי כאן עם פליאה וכעס עליך - עם צער עמוק על הכאב והבדידות האדירה שנשאאת בחוכך עם הרגשה שאין לכל אלה פתרון אחר אלא זה שבחרת בו .

אנחנו נשארים עם הורים ומשפחה כואבת, קבר טרי, המון תמונות נושאות חתימתך ומתארות את רגשותיך וסערות רוחך, עמדה עם סטודיו ולכסי שתצטרך למצוא לה בית אחר .

מ י ר ה

(דברים ליד הקבר)

להיות מלך בוכה , עם פנים מול הים .
 עם שתיקה ארוכה .
 רעמים עצורים זורמים עם הדם .
 להיות בודד ולא לראות עצב קר .
 לחכות כמו בתחנה נשואה .
 כמו לעזוב את הסוף טרם שבא .
 ובכל זה להתחיל משהו תמים, ללא סיבה .
 מישהו עכשיו מקשיב לי . ובוכה .
 אולי אני נשמעת רחוקה .
 מישהו קורע את השקט בגלי הדמע .
 ואני מוכרת לעולם עכשיו . משהו
 נגזר בי
 כמו חיוך פצוע .
 שפתיים נוגעות באבן .
 אבל אני אומרת - לא ללכת .
 אבל אני אשאר עם הבושה והכלימה
 שבחיינו .
 ואני אדע לקרוא בה ולהבחין ...
 ג י ל ה ס ב י ר

היה אחד אשר תמיד
 הקדים אותך ב"בוקר טוב"
 והוא אמר זאת בתך, מבוש קמעה
 היה אחד אשר עטף הכל
 במבטי חיבה
 וחיוך נכוך ליוה את מבטו
 היה אחד אשר צלילי היקום
 פגעו בו כברקים
 טלטלוהו והניפוהו
 עד אובדן חושים
 ואהבות קלות של מה-בכך
 אחזוהו בצבתות
 עד כלות -
 עד כלות !

היה אחד ויחידי
 והוא - אבוי - איננו עוד .

ח י י ס ע צ י ו ן

לאבד את צבי הוא כאב גדול בשבילנו, בשביל כל חבר שחי על ידו, שחיינו
 הקבילו לחיי צבי . הערך הגדול ביותר של צבי היה טוב ליבו .
 כשהרגיש שמישהו חבר שלו, הוא נתן את כל עצמו לעזור לו, היה מזדהה
 איתו והופך את בעיותיו לשלו . צבי היה מסדר את אהבתו לחיים לכל מי
 שהיה לידו . צריך להמשיך לזכור אותו, להרגיש אותו בפנים כמשהו יקר,
 משהו שעוזר להמשיך בדרך באופן צודק יותר . גם אחרי מה שקרה, אנו
 רוצים לזכור אותו כפי שהיה - וקרוב לנו תמיד .

צבי !
 לא, לא היית גיבור ,
 אל חקימו לו "מיתוס" ,
 אל העליבו אותו כך !
 כי הריני יודע שלא הלכת
 על מנת שיקראו לך גיבור .

רצית רק לחיות
 בשלום
 במקום שבחרת .

מ ו ט ק ה ב " א

צעירים בקיבוץ

10 שנים

ביום ג' התקיים טקס
 אזכרה לדני גלבוץ,
 במלאת 10 שנים לנופלו.
 במעמד זה, בבית הקברות,
 קראו אורה דביר
 ונליה מור שירים
 משלהן על דני; הכל
 מוצא את ביטוייו התם-
 צייתי בבית אחד מתוך
 שירה של אורה:
 ושוב נעלעל בחוכרה
 ונחייך לפנים הצעירים,
 דני - נשאל ברטט -
 האמנם כבר 10 שנים?

אחרי דברי אזכרה והשמעת דברים של דני ז"ל שהוקלטו לפני עשר שנים בפתיחת בירור חברתי - נפתח ביום רביעי, במועדון, בירור על "צעירים בקיבוץ", נושא שיובא גם לדיון המרכזי של ועידת הקיבוץ הארצי באביב הקרוב. נביא כאן קטעים מתוך דברים שאמרו החברים בשיחה זו.

פתח פלו (רכז המחלקה לחברה בקפה"א) באומרו

כי נושא הבנים מעורר בנו תקווה וגם חרדה.

* קיבוץ המבקש להיות גורם משיכה לבניו, חייב קודם

כל לבדוק את עצמו: איך הוא נראה, מה ייחודו, מה

גודל הפער בין מציאות חינוך לבין עקרונותיו המוצ-

הרים? מהו יחס ההורים לקיבוץ? איך כולנו מת-

מודדים על ההכרעות החשובות ב"עידן הספק"?

פלו גורס, כי על ערכים צריך לדבר, להסביר,

לבסס אותם מילולית ולא לטמון על כוח המציאות.

"עשינו טעות טראגית: המייסדים הפכו את הערכים

הנשגבים לנורמות יום יום, לחיי שגרה כאילו הם סתם

דפוס התנהגות מקובל ולא עקרונות מנחים שצריך להעמיק ולהעגין שוב ושוב".

שמואל כספי: צעירינו אינם מתמודדים

עם צורת חיים אחרת, וזה

מקשה עליהם להגיע לידי אמונה שלמה וכך

לידי הכרעה ברורה.

צבי קרן: זה שנים שהזנחנו את החינוך

המכוון לקיבוץ. כן יש

להגביר את התביעה לצעירים.

יענקלה סלע: לא קובע כל כך מה

מדברים בחדר ההורים,

קובע יותר מה רואים מחוץ לבית...

אין אנו מתמודדים כהלכה עם הבעיות,

יש גם אצלנו נסיונות לקלוט בנים בכך

שמנסים "לקנות" אותם, בניגוד לדיבורים

היפים שלנו.

בן 22 אינו נער, הוא בשל לשיקול רציני

ולהכרעה, אך איננו מעמידים לפניו שום

תנאי, שום תביעה והוא חפשי לרחות את

הכרעתו ללא הגבלה כלשהי. והרי יש

משמעות לגורם הזמן: עלינו לדרוש מכל

צעיר להכריע תוך מספר שנים קצוב.

גם הנוער בעולם אינו עוד דוגמה של נע-
 ונד נצחי: רוב הגברים שבהם אצים
 לעבוד, ללמוד, להתיישב.

אביהו קבע כי "חברה נעזבת נראית

כחברה כושלת, קלושה. צעירים

ייקלטו רק אם יש סביבת צעירים אחרים,

על כן טוב שעלינו סוף סוף על המסלול

של קליטת גרעינים.

מתנגד לקביעת חוקי חיים נוקשים.

הקיבוץ משתנה תדיר ואנו חייבים להיות

ערים לתמורות אלה. גם ההליכה לקראת

הצעירים אינה תמיד "מסחר סוסיס" אלא

ביטוי אחד להכרזתנו "אנו רוצים אתכם

איתנו".

בסיכום אמר פלו כי זוהי למעשה

שאלת ההמשכיות של החברה הקיבוצית.

מסקנה אחת: קליטת הרבה ילדי חוץ

בכיתות ובמוסד וכך חברות נוער.

שנית: להעמיד בפני הקיבוץ נקודות

הכרעה לגבי בסיסי חינוך, ובעיקר -

להמשיך בתמצית חיי הקיבוץ: ההתמודדות.

הוא מציע להרבות אתגרי-פנים-וחוץ

לבנינו ומסכם:

חיי הקיבוץ הם דרך מרתקת, יחידה במינה,
 נותנת תשובות על צרכי החברה המודרנית,
 וחלק מבנינו משתכנע מזה.

(רשם: יואל)

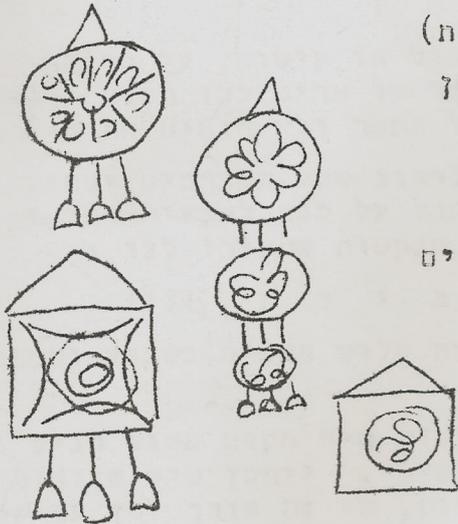
מעשים ותכניות בקראמיקה

לאחר שחלפה תקופת ערב החגים, כאשר עמדנו עם אפט-מחטן וההזמנות המרוכזות והשוטפות היו מעבר לאפשרות הייצור שלנו עד שיכולנו למלאן רק בחלקן - נכנסנו עתה להילוך איטי בהזמנות ולשלב של מילוי-מחטן.

הייצור השוטף נמשך. גם כמה הזמנות מרוכזות (קטנות) בטיפול ובשלב ייצור: כמות צלחות פסח, כלי שולחן עבור מלון הילטון, צלחות עם סמל המכביה ה-11.

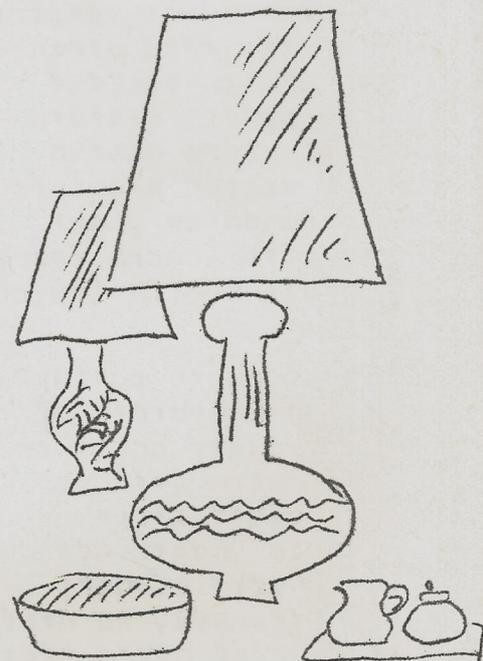
במחלקת הקראמיקה הארכיטקטונית:

עם גמר הקירות הקראמיים בבית הבנים שלנו, אנו מפינים עתה שלושה פרויקטים נוספים. הראשון - קירות אמנותיים בחדר האוכל של קיבוץ עלומים בנגב. שני - קירות אמנותיים בחדר האוכל של גל-און. השלישי - קיר אמנותי בחזית בניין המשרדים של "משקי הדרום" במטמיה.

מזה זמן-מה מתנהלות שיחות עם קיבוץ בארי שבנגב, שם נבנו חדר אוכל ומטבח רחבי-מימדים. ביקרנו באתר הבניה שם, ראינו תכניות ודגמים, שוחחנו עם האדריכל בתל-אביב וקיבלנו תכניות לציפויים פנימיים ואמנותיים בחוץ. מקווים להגיע בקרוב לסיכום ולתחילת הדיגום והעבודה.

כבר בירכנו במפעל את החברים החדשים שנכנסו לעבודה בחודשים האחרונים, ואיחלנו להם ולעצמנו הרבה שנות עבודה ורוב נחת מהמעשה. בימים אלה גם מתחלפות רכזות הפנים שלנו: עדינה סיימה ובמקומה נכנסה ז'וז'י לתפקיד - עם איחולי כניסה קלה ורכה, ובתקווה להחלפתי כרכז המפעל בזמן הקרוב ביותר.

משה סעיד

איראן ואקראסון ואלה בני האשפתה
 אצל טוב בהולדת עידו

אלהינו ה' המרכולית

המרכולית שלנו עדיין בחיתוליה, בת חצי שנה בסך הכל. אנו מצידנו משתדלות מאוד שהכל יהיה בסדר אבל הרבה אנשים מגלים חוסר סבלנות וגם ביקורת חריפה. לדוגמה: הנה הסל מלא, חסרה רק קופסה של גבינת קוטג'. והסענה פורצת: מה יש פה? איך פה כלום!

וגם חט וחלילה חסר הציל או קישוא, על כך בכלל סקנדלים, ומי כבר מדבר על פריט כמו תפוח אדמה? חבל שתמיד מסתכלים על החסר ולא רואים את היש!! אנו משתדלות ונשתדל לדאוג שכל המצרכים יטפיקו לכולם, גם למאחרים, אבל על מנת להבטיח שכל זה יהיה בסדר, אנו מאוד מבקשות שתעזרו לנו:

ק ח ו ב מ י ד ה !!!

והרי תוצרת טריה מגיעה שלוש פעמים בשבוע והמרכולית פתוחה בכל יום!

אנו גם יודעות שהמרכולית היא מקום מפגש רגיש: באים במגע עם הרבה אנשים. ייתכן שיש שגיאות טעויות בעבודתנו הציפית, כי זה אורך זמן עד שכל אחד מתאים את עצמו למקום עבודתו. אם יש שגיאות פה ושם, אנא פנו אלינו ישר, זאת הדרך הקצרה והיעילה ביותר! ללמוד אפשר תמיד (אין זו חרפה) ובמקום להכשיל - אולי אפשר לחפש קצת מן הסוב ולתת עידוד!

בהזדמנות זו אנו חוזרות ומבקשות:

ה י מ נ ע ו נ א מ ל -
ב ו א ע ס י ל ד י ס

כמו כן: אנא החזירו שקיות ניילון ואת הקופסאות, פשוט - כדי שיהיה לנו במה לארוז.

להתראות במרכולית!

ה ע ו ב ד ו ת

רפאל המשיך לטוות את חוטי הקשר גם בארץ, כמקבל פני העולים, כמארגן פגישות והתוודעויות שונות של יוצאי תוניס וכן כ"מרכז חברתי" בביתו, יחד עם ארלט.

בחוברת צילומים רבים וכן לקט תעודות מעניינות מעשרות השנים של קיום התנועה. אגב, בשער הספר מתנוססת תמונת הצללית השחורה, מעשה ידי נח קה שלנו, המעלה דמותה של "מדורת שומרים צעירים". (יואל)

פעם שומר-תמיד שומר

בתום מאמצי מחקר של שנים, תוך איסוף וריכוז נתונים היסטוריים ואישיים, יצא סוף סוף לאור ספרו של רפאל בן אשר "תולדות תנועת השומר הצעיר בתוניסיה" (בהוצאת "המכון לחקר הציונות וה-תפוצות" שבגבעת חביבה).

הספר מספר את סיפור עלייתה ונפילתה של התנועה בשנות ה-30 ותחילתה בימי ההתעוררות הציונית בשלהי מלחמת העולם השניה.

רפאל משתדל לשוות אופי מדעי-אובייקטיבי לחיבורו זה, אך שוב ושוב פורצת הזיקה העמוקה שלו לכל המתרחש ביהדות תוניסיה בכלל ובפעולות התנועה בפרט, שבכולם היה נתון במעורבות אמיצה, כפי שמעיד עליו (במבוא לספר) אחד מראשי הקהילה (לשעבר) בתוניס:

"...רפאל מתאים במיוחד לכתוב את ההיסטוריה של תנועתו, כפעיל מרכזי בה במשך כל שנות קיומה... ובעיקר כפעיל ציוני (שמילא גם תפקיד של המזכיר הכללי של הקרן הקיימת לישראל), שם הוטל עליו במשך כל השנים הללו תפקיד מרכזי בליכוד הנוער והינוכו לציונות קונסטרוקטיבית..."

רפאל המשיך לטוות את חוטי הקשר גם בארץ, כמקבל פני העולים, כמארגן פגישות והתוודעויות שונות של יוצאי תוניס וכן כ"מרכז חברתי" בביתו, יחד עם ארלט. בחוברת צילומים רבים וכן לקט תעודות מעניינות מעשרות השנים של קיום התנועה. אגב, בשער הספר מתנוססת תמונת הצללית השחורה, מעשה ידי נח קה שלנו, המעלה דמותה של "מדורת שומרים צעירים". (יואל)

הגיוורת

כבוד ריב

ב ו ג ר י ם : שני מסתקים
והפעם -

אחרי בצורת ממושכת - יש גם נצחונות .
בשבוע שעבר שיחקה קבוצת הבוגרים שלנו נגד הפועל דימונה (בדימונה) והתוצאה הייתה 27:20 לטובתנו .

במשחק-חוץ שני, השבוע, נגד הפועל ירושלים, ניצחון של קבוצתנו בתוצאה הגבוהה 43:18 !

בשני המשחקים גילו שחקנינו יכולת טובה, תוך שילוב שחקנים צעירים מהנוער . נראה שהשילוב מתקבל יפה .
במשחקי בית הקהל מוזמן לבוא ולעודד - ואולי גם ליהנות כמו בימים עברו .

נ ע ר י ם : גם הם ממשיכים לנצח, ובתוצאות גבוהות . במשחק ליגה נגד הפועל אשקלון, בחוץ, ניצחו נערינו 24:11 .

גם קבוצת הנערים מגלה יכולת גבוהה . בינתיים המאזן חיובי : תיקו אחד ו-3 נצחונות . (אצל הבוגרים המאזן : הפסד אחד ו-2 נצחונות.)

י ל ד י ם : קבוצת הילדים יצאה למשחק חוץ נגד הפועל אזור . אלה הופיעו ללא כרטיסי שחקן, לכן נרשם המשחק ע"י השופט כנצחון טכני לטובתנו 12:0 . אבל קיים משחק ידידותי ובו ניצחו ילדינו 15:12 .

תוצאות נוספות - אחרי המשחקים הקרובים .

ו ע ד ת ס פ ו ר ט

היום פגשתי את ג'ודי וכמעט לא היכרתיה .
עיניה חייכו לעומתי וכולה אומרת - נצחון .
אכן השכילה ג'ודי לגבור על כל המכשולים, שנערמו בדרכה אל היהדות . היום היא מצטרפת אל העם הנרדף ביותר בהיסטוריה ונוטלת על עצמה את חובת הערבות והשייכות בכל אתר ואתר .

הז"ל אמרו כי "קשים גרים לישראל כספחת", אך דומני כי ראוי להפוך את האמור לעייל ב"קשים ישראל לגר - בקדחת" . צאו וראו כמה שלבים חייב אדם לעבור עד הגיעו לכלל ישראל : סמי-נרים, הקפדה אישית על דיני כשרות, חגים ומועדים ועוד כהנה וכהנה . במשך תקופה ארוכה למדי הנך נמצא מוסרד ע"י ביקורי פתע של משגיחים למיניהם, ואם לא די בכך - הנך מצווה להתייצב בפני כבוד הרב הראשי שינסה בכל דרך של שכנוע להניאך מצעד זה .

בכל אלה התנסתה ג'ודי שלנו - שבע נפלה וקמה והמשיכה בסבלנות ובשקט .

רבים השואלים לפרש הדבר : מדוע ? איך ? לשם מה ? לג'ודי תשובה אחת, וכשהיא אומרת את אשר עם לבה, אתה למד כי כנים דבריה : "אני רוצה לחיות כאן אתכם . ועל מנת להיות שלמה עם עצמי ועם הדרך שבחרתי, עלי להיצמד לשורשים . לא, אינני דתית, אבל כדי להבין מה זה יהודי, עלי לחפש ולהבין את משמעות הקיום היהודי על כל מורכבותו" .

לא הכל מתיישב אצל ג'ודי ומתקבל כתורה מסיני, אך לפני הכל היא רוצה להבין תופעות חברתיות, התנהגות חורגת וכו' .

ראויה ג'ודי לעידוד !

ולג'ודי - ברכות !

ל . א .

אכן, לפני שבוע הסתיימה שנה ארוכה של לימודים ושל מאמצי רוח וחומר בלתי-פוסקים בדרכה של ג'ודי מניו זילנד אל לאה יהודית, יהודיה כהלכה ובקרוב גם אזרחית ישראלית .

בהזדמנות זו לאה יהודית מבקשת להביע תודתה לכל מי שהושיט לה עזרה ועידוד בכל התקופה הקשה הזאת .

(המערכת)

עיטורי העלון : ז' ו ז' י
השער : משה סעיד י

בימים ההם... בזמן הזה

...ובחדר הקריאה הדברים מתפתחים עד לשערו-
ריה . אתה נכנס ב-8 כדי ... לסחוב עתון ,
והנה מישוהו כבר הקדים אותך !

אט המירוץ הזה יימשך עוד זמן-מה, יסחבו את
העתונים מחנותו של מינקוביץ (*) ישר לחדרם .

יש כל מיני השגות ; כנראה בראש גרי-חבל
יש כאלה שילכו על קידוש-השם למען השגת עתון
לקריאה - לעצמם !! כן , לעצמם , אולם
לאחרים - מה איכפת להם .

ולכן חידלו לכם מן המעשה הזה, כי מגינה
הוא !

ועדת תרבות

קיבוץ אמריקה-כרית 10.10.1938

(*) הצרכניה בהדר

בתודה

מוטקה

שאלות : בהודעות שהתפרסמו בבתי
הילדים נאמר כי בהצגת
הילדים שתקיים בחנוכה בבית הבנים שלנו -
יוכלו לצפות ההורים שירצו להצטרף לילדיהם רק
תמורת תשלום בסך 130 ל"י (13 שקל) .

ברצוני לדעת :
א. מי החליט על כך ?

ב. האם אין כוונה כי שיחת הקיבוץ תהיה הפורום
הטופי להחלטה על דרך הפעלת בית הבנים ,
לרבות הסדרי התשלום של חברים על מופעים ?

ג. האם לא נאה יותר שבהצגת הבכורה בבית
הבנים לא נתחשב עם החברים באופן אישי
(מבלי כל קשר להחלטה שתפול על דרך הפעלתו) ?

יחיעט

(השאלה הוגשה למערכת ברגע האחרון, על כן
לא הספקנו להשיג תשובה השבוע .)

מיצהואין

גם הטיול השני, בשבת שעברה,
היה נעים מאוד ומוצלח מכל
הבחינות, ובוודאי כל משתתפיו
מצטרפים בלב שלם למה שנאמר
בעלון האחרון והן לדברים הב-
אים הבאים לתקן מעוות :

"בחפץ לב אני מצטרף להערכה
של רחל ברוידא . באמת "יופי
של טיול" . כולנו נהנינו
מאוד מהאווירה הטובה, מזג
האוויר הנאה וההדרכה הטובה
והצמודה של החברים הצעירים,
ועל כן בוודאי מגיעה להם
תודה וברכה .

אולם משום-מה נשמט שמה של
פרניה, בטעות, ממקבלי
התודה וההערכה . הלא היא
היא אשר יזמה, ארגנה, שיגעה
- עד אשר הטיול יצא אל
הפועל .

"יישר כוחך, פרניה היקרה !"
בשמי ובשם חברים רבים אחרים
אשר השתתפו בטיול הזה !

תודה וברכה -

זליג הלבי

ברכת כה לחי לישראל
כרמון במלאת לו 65 !

ברוכים השבים למולדת :
אלזה, שו ויוחנן,
נחה וישראל !

ברכת חזק ואמץ נשלח גם
לאורי לביא, שהוא מעתה
רפתן מוכשר, כלומר הוכשר
במשך 3 חודשים במדרשת
רופין במקצועו !

ענת שלמה !

י.ד.

בתנאים
לא תיזוהר
אשר סיימו שירותן
בצה"ל וחוזרות לנו
הביתה !
לירון האוהר
שהתנדב ויצא לשרת
בצבא - השבוע .